

HAFTAYA BAKIŞ

ABD'de veri açıklamaları izlendi.

ABD'de daha önce %2,6 olarak açıklanan ikinci çeyrek büyümesi %3 ile piyasa beklentisinin üzerine revize edildi. Son iki haftada açıklanan veriler ise istihdam piyasasına ilişkin karışık sinyaller verdi. Ağustos ayında tarım dışı istihdam 156 bin kişi artış kaydederken işsizlik oranı %4,4'e yükseldi. İstihdam verisinin beklentileri karşılayamaması Fed'in yeni bir faiz artırımını için beklemeyi tercih edeceği görüşlerine destek oldu. Öte yandan, geçtiğimiz hafta açıklamarda bulunan Fed üyelerinin faiz artışları konusunda temkinli bir yaklaşım sergiledikleri izlenirken, FOMC'de oy hakkı bulunan Lael Brainard, ABD'de enflasyonun hedeflerin "oldukça altında" olduğunu ve merkez bankasının faiz artırmadan önce fiyatların yükselişe geçtiğinden emin olması gerektiğini ifade etti.

ECB para politikasında değişikliğe gitmedi.

Euro Alanı ekonomisinin küresel finansal krizden bu yana kaydettiği en güçlü ekonomik büyümeye rağmen gevşek para politikasında değişiklik yapmayan Avrupa Merkez Bankası (ECB), beklentilerin aksine ihtiyaç duyulması halinde tahvil alımlarının süresini uzatabileceği veya alım miktarını artırabileceği taahhüdünü korudu. Düzenlenen basın toplantısında açıklamalarda bulunan ECB Başkanı Mario Draghi, euroda son dönemde görülen oynaklığın belirsizlik kaynağı olduğunu, bu nedenle euronun seyrinin izlenmesi gerektiğini ifade etti. Toplantının gündeminde bulunan 3 ana konunun enflasyon, büyüme ve kur olduğunu kaydeden Draghi, enflasyon ve büyüme görünümünün genel olarak değişmediğini ifade etti. Alınan önlemlerin henüz enflasyon dinamiklerine yansımadığını belirten Draghi, enflasyonun hedefe doğru yaklaşacağına inandıklarını söyledi. Draghi, para politikasında gelecek yıl için izlenecek yol ile ilgili kararın sonbaharda alınacağını ifade etti.

ECB, Euro Alanı ekonomisine ilişkin tahminlerini de güncelledi. 2017 için büyüme tahminini %1,9'dan %2,2'ye çıkaran ECB, sırasıyla %1,7 ve %1,8 olan 2018 ve 2019 büyüme tahminlerini değiştirmede. Bu yıl için enflasyon tahminini %1,5 seviyesinde tutan ECB, 2018 yılı tahminini %1,3 seviyesinden %1,2'ye, 2019 tahminini de %1,6'dan %1,5'e indirdi. Euro Alanı ekonomisi yılın ikinci çeyreğinde yıllık %2,3 oranında büyümüşü.

Türkiye ekonomisi yılın ikinci çeyreğinde %5,1 oranında büyüdü.

Türkiye ekonomisi 2017 yılının ikinci çeyreğinde %5,1 ile %5,3 olan beklentilerin bir miktar altında büyüdü. Bu dönemde hizmetler sektörünün büyümeye toplam katkısı 2,7 puan, imalat sanayiinin katkısı 1,3 puan ve inşaat sektörünün katkısı 0,5 puan oldu. Yılın ikinci çeyreğinde yatırım harcamalarının büyümeye katkısı oldukça yüksek seyrederken, net ihracatın katkısı bu çeyrekte de pozitif gerçekleşti. Yılın üçüncü çeyreğine ilişkin açıklanan sanayi üretimi ile imalat PMI verilerinin beklentilerin oldukça üzerinde olması ve 2016 yılının üçüncü çeyreğindeki düşük baz etkisi nedeniyle büyümenin yılın üçüncü çeyreğinde hız kazanarak sürmesi bekleniyor ([Ekonomik Büyüme raporumuz](#)).

HAFTALIK VERİLER

	1.Eyl	8.Eyl	Değişim		1.Eyl	8.Eyl	Değişim
BIST-100 Endeksi	110.010 *	108.452	-% 1,4 ▼	EUR/USD	1,1857	1,2033	% 1,5 ▲
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	%11,59 *	%11,63	4 bp ▲	USD/TL	3,4274	3,4107	-% 0,5 ▼
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	%2,16	%2,06	-10 bp ▼	EUR/TL	4,0645	4,1038	% 1,0 ▲
EMBI+ (baz puan)	324	324	0 bp ●	Altın (USD/ons)	1.325	1.346	% 1,6 ▲
EMBI+ Türkiye (baz puan)	272	277	5 bp ▲	Petrol (USD/varil)	53,2	54,2	% 2,0 ▲

bp: baz puan

* 31 Ağustos verisidir.

Sanayi üretimi Temmuz ayında hızlı arttı.

Temmuz ayında takvim etkilerinden arındırılmış sanayi üretim endeksi bir önceki yılın aynı ayına kıyasla %14,5 oranında artarak Ocak 2011'den bu yana en hızlı yükselişini kaydetti. Geçen yıl Temmuz ayında yaşanan başarısız darbe girişiminin yarattığı düşük baz etkisi bu artışta etkili olsa da, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış sanayi üretimi verisi de sanayideki güçlü görünümü destekliyor. Buna göre, Temmuz ayında sanayi üretimi aylık bazda %2,3 oranında arttı. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış veriler alt sektörler itibarıyla incelendiğinde aylık bazda sınai üretimde en hızlı artışların sırasıyla bilgisayar, elektronik ve optik ürünleri imalatı (%17,3), tütün ürünleri imalatı (%13,9) ve mobilya imalatında (%11,9) kaydedildiği görüldü. Üretimde en hızlı azalış kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünlerinde (-%6,6) gerçekleşti. Bu sektörü makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı (-%5,4) ile deri ve ilgili ürünlerin imalatı (-%3,4) takip etti. Ağustos ayına ilişkin öncü göstergeler Temmuz'da sanayi üretiminde gözlenen büyümenin devam edeceğine işaret ediyor. İmalat sanayi satın alma yöneticisi endeksi de (PMI) Ağustos'ta 55,3'e yükselerek Mart 2011'den bu yana imalat sanayiinde en güçlü büyümeyi kaydetti. Endeksin 50'nin üzerinde bir değer alması büyümeye işaret ediyor.

Dış ticaret açığı genişliyor.

Temmuz ayında ihracat ve ithalat geçtiğimiz yıl meydana gelen başarısız darbe girişiminin ve Ramazan Bayramı'nın yarattığı baz etkisiyle hızlı arttı. İhracat hacmi yıllık bazda %28,3 oranında artarak 12,6 milyar USD olurken, ithalat hacmi %46,2 yükselerek 21,5 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Böylece, aynı dönemde dış ticaret açığı %82,5'lik artışla 8,8 milyar USD oldu. 2017 yılının ilk 7 ayında geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre ihracat %10,6, ithalat %13,5 oranında genişledi. Bu dönemde dış ticaret açığı %20,7 artarak 39,7 milyar USD seviyesinde gerçekleşti.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın öncü verilerine göre ihracat Ağustos ayında %12,4 artarak 13,3 milyar USD düzeyinde gerçekleşirken, ithalat %15,3 yükselişle 19,2 milyar USD'ye çıktı. Böylece, Ağustos ayında dış ticaret açığı geçen yılın aynı ayına göre %22,6 artarak 5,9 milyar USD düzeyinde kaydedildi ([Dış Ticaret Dengesi raporumuz](#)).

Enflasyon yeniden çift haneli seviyelerde...

Ağustos'ta aylık tüketici **enflasyonu** %0,52 ile piyasa beklentisinin üzerinde gerçekleşti. Bu artış 2012'den bu yana Ağustos aylarında kaydedilen en hızlı yükseliş oldu. Tüketici fiyatlarındaki yıllık artış Ağustos'ta %10,7 ile yeniden çift haneli seviyeye çıkarken, TCMB'nin yakından takip ettiği özel kapsamlı TÜFE göstergelerinden C endeksindeki yıllık artış %10,16 ile Temmuz ayında olduğu gibi yukarı yönlü hareket etti. Yurt İçi ÜFE (Yİ-ÜFE) de %0,85'lik artışla yüksek düzeylerdeki seyrini sürdürdü. Yİ-ÜFE'deki aylık artışta enerji, metal ve mobilya fiyatları belirleyici olurken, tekstil ve gıda ürünleri fiyatları artışı sınırlandıran faktörler oldu. Enerji fiyatlarının Ağustos'ta Ocak ayından bu yana en hızlı yükselişini kaydetmesi dikkat çekti. Yİ-ÜFE artışı yıllık bazda %16,3 düzeyinde kaydedildi. Sonbahar aylarında mevsimsel faktörlerin etkisiyle yıllık enflasyonun yüksek seyrini sürdürmesi bekleniyor. Bunun yanı sıra kurlardaki ve petrol fiyatlarındaki hareketler fiyat düzeylerinin genel seyri üzerindeki önemini koruyacak ([Enflasyon Gelişmeleri raporumuz](#)). Enflasyonun yüksek seyri nedeniyle TCMB'nin para politikasında kısa vadede bir değişiklik yapması beklenmiyor. TCMB'nin Para Politikası Kurulu 14 Eylül'de toplanacak.

Piyasalar...

Geçen hafta Kuzey Kore'nin hidrojen bombası denemeleri sonrasında artan gerilim neticesinde güvenli yatırım araçlarına olan talep artarken, altın fiyatı haftalık bazda % 1,6 yükseldi. ABD'de son dönemde yaşanan kasırgaların petrol arzını olumsuz etkilemesi fiyatlar üzerinde baskı yaratmaya devam ederken, Brent türü petrolün varil fiyatı geçtiğimiz hafta %2 yükseldi. Yurt içi piyasalarda ise, yeniden çift hanelere çıkan enflasyon verisi TL varlıklar üzerinde satış baskısı yarattı. Bu paralelde, BIST-100 endeksi haftalık bazda %1,4 değer kaybederken, orta vadeli faizlerin bir miktar yükseldiği izlendi. TL, dolar karşısında %0,5 oranında değer kazanırken, euro karşısında %1,0 oranında değer kaybetti.

SEKTÖREL GELİŞMELER

Yurt içi otomotiv pazarı Ağustos ayında genişledi.

Otomotiv Distribütörleri Derneği (ODD) tarafından yayımlanan verilere göre otomobil ve hafif ticari araç satışları Ağustos'ta düşük baz etkisiyle geçen yılın aynı ayına kıyasla %1,4 artarak 72 bin 536 adete çıkarken, Ocak-Ağustos döneminde %2,3 daralarak 555 bin 991 adet oldu. ODD yılsonu toplam pazar büyüklüğü tahminini ise Mayıs ayında yukarı revize ettiği 875.000-925.000 adet aralığında tuttu. Özel tüketim vergisindeki artış ve TL'deki değer kaybının ithal ağırlıklı otomobil pazarına yansımaları nedeniyle bu yıla keskin düşüşle başlayan hafif araç satışları yılın ilk sekiz ayında geçen yılın aynı dönemindeki satışları neredeyse yakaladı. Geçen yılın son çeyreğinde vergi artışı beklentisiyle öne çekilen talep kaynaklı güçlü satışlarının bu yılın son çeyreğinde yakalanmasının ise zor olacağı düşünülüyor.

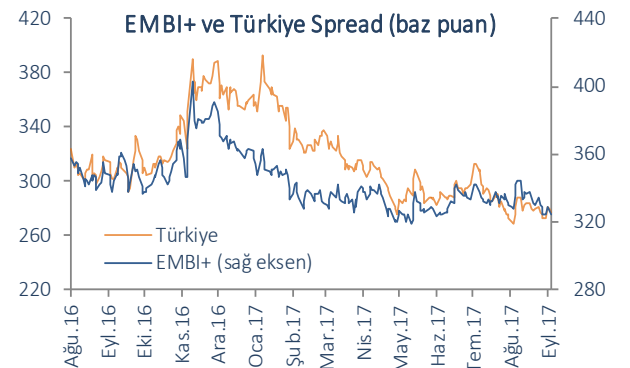
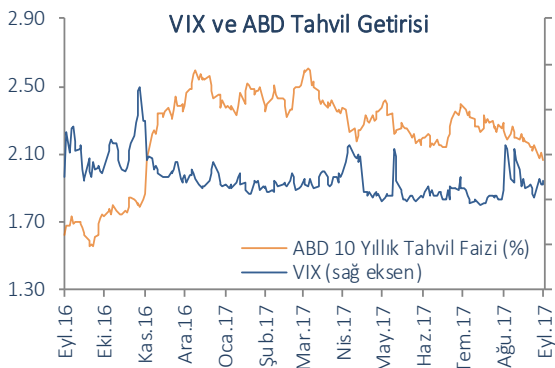
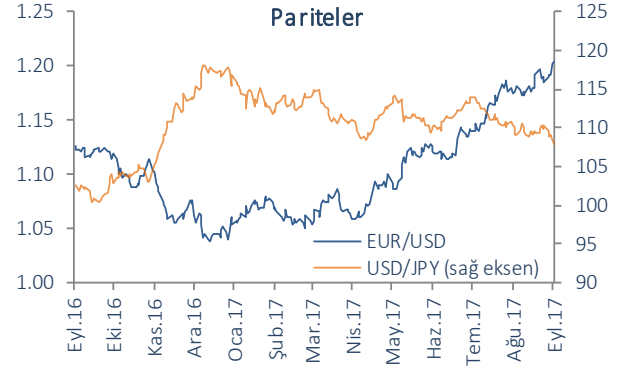
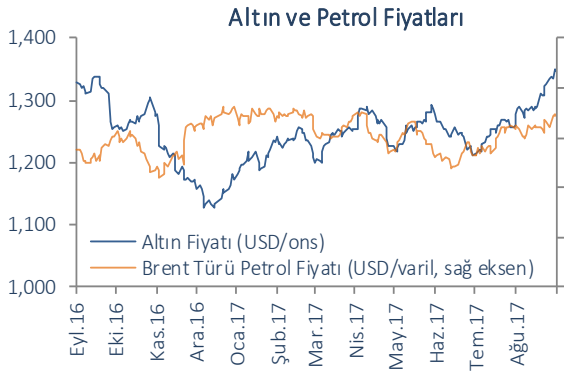
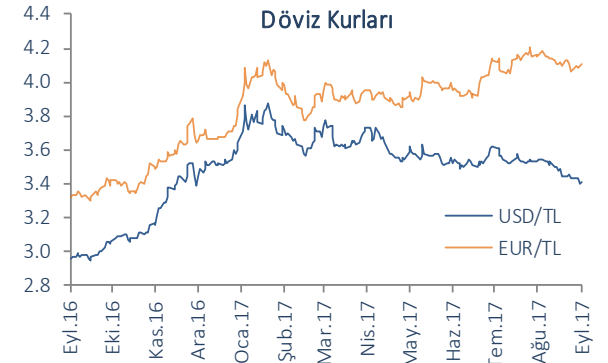
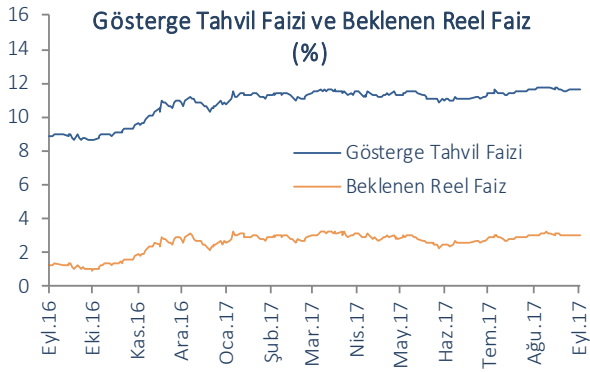
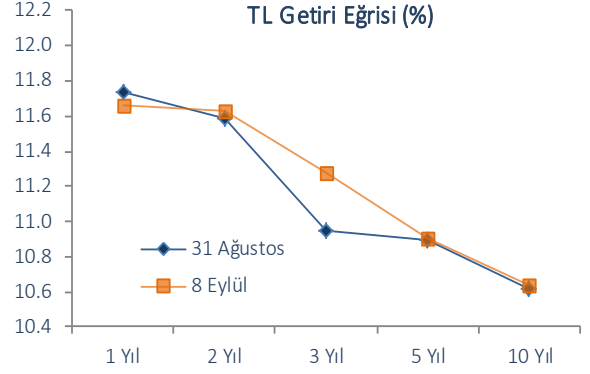
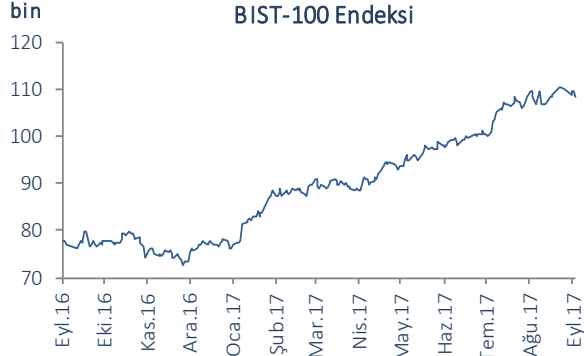
Araç kiralama sektöründe hızlı büyüme...

Türkiye araç kiralama sektörü son 5 yılda müşteri sayısında üç, otomobil sayısı ve araç alımlarında iki kattan fazla büyüdü. 2012 yılında 17 bin 285 olan müşteri sayısı, 2016 yılında 56 bin 701 olarak kayıtlara geçti. Araç kiralama şirketlerinin otomobil alım sayısındaki artış da dikkati çekti. Geçen yıl araç kiralama şirketleri, Türkiye'de satılan sıfır binek araçların %20,5'ini aldı. 2012 yılında 67 bin olan araç alımı sayısı geçen yıl 147 bini buldu. Sektördeki araç sayısının günlük kiralananlarla birlikte son beş yılda 170 binden 365 bine çıktığı ifade edilirken, sektörün 2016 yılı aktif büyüklüğünün 24,6 milyar TL'ye ulaştığı kaydedildi.

Perakende sektörü yılın ilk yarısında %9 büyüdü..

Perakende sektörü 2017'nin ilk yarısında %9'luk bir büyüme oranı yakaladı. Ancak, döviz kurlarındaki belirsizlikler ve artan maliyetler sektörün performansını aşağı çeken etkenler olarak öne çıktı. Mobilya ve beyaz eşyada Eylül sonunda sona erecek KDV ve ÖTV teşvik süresinin uzatılmasını talep eden sektör temsilcileri, kozmetik ve kişisel bakım başta olmak üzere ithalat vergilerinin düşürülmesi gereğine işaret ediyor. Teşvikin talebi öne çekerek sektörü olumlu etkilediği ifade edilirken, teşvikin Eylül sonunda sona ermesiyle birlikte satışların uzun süre zayıf seyredeceği tahmin ediliyor. Öte yandan, ithalat vergilerinin yanı sıra döviz kurlarındaki belirsizlik ve artan maaşlar gibi nedenlerle yükselen maliyetler karşısında perakendecilerin yoğun bir şekilde verimlilik arayışına girdikleri ifade ediliyor. Bu çerçevede firmaların önümüzdeki dönemde verimliliği artırabilmek için teknoloji yatırımlarına ağırlık vereceği öngörülüyor.

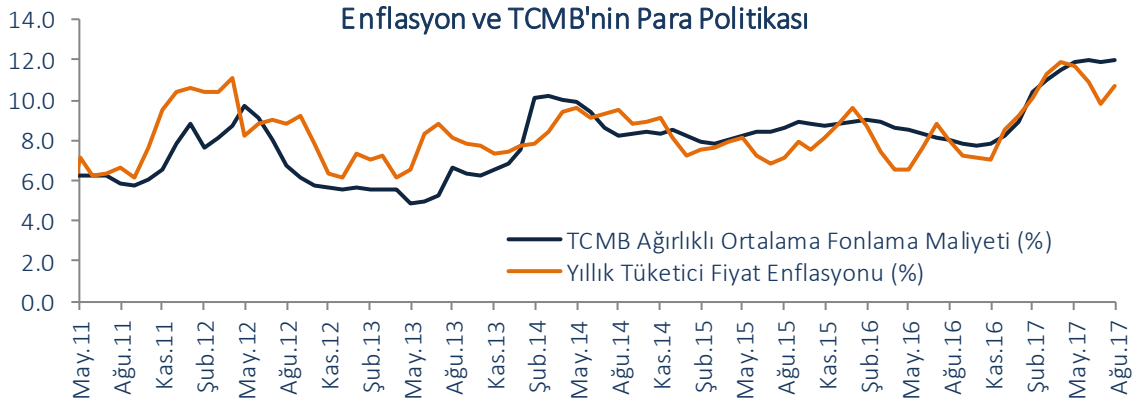
PIYASALARDAKİ GELİŞMELER

NEDEN ÖNEMLİ

Fiyatlar genel seviyesindeki sürekli artış eğilimi enflasyon olarak adlandırılmaktadır. Yurt içinde enflasyon, tüketici ve üretici fiyat gelişmelerini gösteren ve Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan resmi endeksler ile ölçülmektedir. Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE), piyasada tüketime konu olan mal ve hizmetlerin nihai fiyatlarındaki değişimi ölçmektedir. Yurt İçi Üretici Fiyatları Endeksi (Yİ-ÜFE) ise, belirli bir referans döneminde ülke ekonomisinde üretimi yapılan ve yurt içine satışa konu olan ürünlerin üretici fiyatlarını zaman içinde karşılaştırarak fiyat değişimlerini ölçen fiyat endeksidir.

Ekonomide fiyat istikrarının sağlanması ekonomik birimlerin daha öngörülebilir bir ortamda karar almasını sağlayarak kaynakların daha etkin şekilde dağılımını mümkün kılmaktadır. Bu nedenle, fiyat istikrarını sağlamak ve sürdürmek TCMB'nin temel amacı olmuştur. TCMB, para politikası araçları ile fiyatlar genel seviyesini dengede tutmayı amaçlamaktadır. Son dönemde çift haneli seviyelerde seyreden tüketici fiyat enflasyonunun bu seviyelerde uzun süre kalması TCMB'nin para politikasındaki sıkı duruşu sürdürmesine neden olabilecektir. Bu hafta gerçekleştirilecek olan PPK toplantısında ise para politikasında herhangi bir değişiklik beklemiyoruz.

HAFTALIK VERİ GÜNDEMİ

		Dönemi	Piyasa Beklentisi
11 Eylül	TÜİK GSYH Büyüme Verisi	2017 2. Çeyrek	%5,1 (G)
	TCMB Beklenti Anketi	Eylül	
12 Eylül	17.08.2022 İtfa Tarihli Devlet Tahvilinin Yeniden İhracı	Eylül	
	07.07.2027 İtfa Tarihli Devlet Tahvilinin Yeniden İhracı	Eylül	
13 Eylül	Hazine İç Borç ödemesi (1.377 milyon TL)	Eylül	
	ABD Üretici Fiyat Enflasyonu	Ağustos	aylık %0,3
14 Eylül	TCMB Para Politikası Kurulu Toplantısı ve Faiz Kararı	Eylül	
	ABD Tüketici Fiyat Enflasyonu	Ağustos	aylık %0,4
15 Eylül	TÜİK İşgücü İstatistikleri	Haziran	
	TCMB Ödemeler Dengesi İstatistikleri	Temmuz	
	ABD Perakende Satışlar Verisi	Ağustos	aylık %0,1
	ABD Sanayi Üretimi Verisi	Ağustos	aylık %0,1
	ABD Kapasite Kullanımı Verisi	Ağustos	%76,8
	ABD Michigan Üniversitesi Tüketici Güven Endeksi (Öncü)	Eylül	96,0

(G) Gerçekleşme

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Aslı Şat Sezgin - Uzman
asli.sat@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman
bora.cevik@isbank.com.tr

H. Erhan Gül - Müdür Yrd.
erhan.gul@isbank.com.tr

Ahmet Aşarkaya - Uzman
ahmet.asarkaya@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya - Müdür Yrd.
dilek.kaya@isbank.com.tr

Ayşe Betül Öztürk - Uzman Yrd.
betul.ozturk@isbank.com.tr

Tüm yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.